

De voorzitter:

U mag niet zomaar weglopen, want ik had een hele lange speech voorbereid, meneer Klaver. Ik heb een hele lange speech voorbereid, met verhalen over onze eigen collega's. Ze zitten er helemaal klaar voor, zie ik. Maar heel veel collega's die in mijn verhaal voorkomen, zitten niet in de zaal. Dat ga ik dus bewaren. Gezien de situatie waarin we zitten, is het, denk ik, niet makkelijk om allerlei verhalen te vertellen. Dat doen we op een ander moment. Toch wil ik iets zeggen tegen jullie. U komt er niet in voor, meneer De Jonge, mocht u zich daarop verheugen. Misschien een andere keer.

Wij hebben een ongekend jaar achter de rug, een jaar dat niemand had verwacht, met veel onrust en onzekerheden. Die onrust en onzekerheid waren voelbaar in de samenleving, maar ook hier in de zaal. De emoties liepen vaak hoog op. Iedereen was boos op iedereen; laat ik het zo zeggen. En de campagne moet nog beginnen.

In de coronatijd hebben we geprobeerd om onze werkwijze aan te passen. We hebben daar alles aan gedaan, ook dankzij de hulp van allerlei medewerkers. Ik zal ze straks even noemen. Maar wie denkt dat we daardoor minder hebben vergaderd, vergist zich. Sterker nog, het is alleen maar meer, meer, meer geworden. De coalitie heeft daar even hard aan meegedaan als de oppositie.

Dit jaar zijn 1.605 overleggen met de regering gevoerd. In 2019 waren dat er 1.603. Een deel van die overleggen is digitaal gevoerd of is omgezet in schriftelijke overleggen. Maar er zijn nog altijd 341 fysieke plenaire debatten gevoerd. En met de moties is het helemaal uit de hand gelopen: dit jaar zijn er 4.323 ingediend, waarvan 38 door mevrouw Agema bij de begroting van VWS. Ja ...

Overigens, over moties gesproken: de laatste tijd worden heel veel moties met algemene stemmen aangenomen. Dat zijn vaak moties die aandacht vragen voor of vragen om in gesprek te gaan met, of het zijn spreek-uitmoties. En er zijn ook moties die opvallen, zoals de motie van de heer Geurts. Hij is er niet, maar volgens mij is die motie vandaag aangenomen. Zij ging over een overlevingsreactie bij beuken- en eikenbomen waarbij deze bomen extra beukenootjes en eikels genereren, wat dan weer een zegen is voor wilde zwijnen. Zij kreeg oordeel Kamer. Het is natuurlijk altijd een feest, vooral in debatten met landbouwwoordvoerders: de heer Geurts, mevrouw Ouwehand, de heer Graus — ik mis hen allemaal in de zaal — de heer Futselaar, mevrouw Bromet en de heer De Groot. Je kunt de interrupties en de bijdragen bijna uittekenen. En hoewel de heer Graus heel verbaasd was dat zijn motie werd aangenomen — veel partijen hebben dat ondertekend — kreeg olifant Buba een verblijfsvergunning en mocht zij in Nederland blijven. Daar was de heer Graus heel erg trots op. Hij is er niet bij om daar iets over te zeggen, maar hij was blij dat zijn motie werd aangenomen. Die kreeg heel veel aandacht.

Nou, ik heb een heel lang verhaal voor de heer Van Meenen, maar dat hou ik echt voor me totdat de heer Van Meenen

een keer in de zaal zit. Datzelfde geldt voor de heer Omtzigt en voor de heer Van Helvert. Dat vertel ik een andere keer.

Ik wil in elk geval zeggen dat de commissies ongelofelijk hard hebben gewerkt. Naast alle debatten en commissievergaderingen hebben we in het afgelopen jaar stilgestaan bij de viering van 75 jaar vrijheid. Helaas liep het niet zoals gepland en moesten veel activiteiten worden afgezegd. En het is niet gelukt om gezamenlijk een bezoek te brengen aan Auschwitz. Gelukkig konden we op 25 september wel stilstaan bij de eerste Tweede Kamervergadering na de Tweede Wereldoorlog. Dat was een bijzonder moment. Feestelijk, maar ook een beetje beladen. Ik hoorde later van Kamerleden dat zij zich klein voelden, terugkijkend op die zware periode in onze parlementaire geschiedenis. Ik ben toch blij dat het ons is gelukt om die 25 september met elkaar te vieren.

Van de crisis hebben we heel veel geleerd. Ik heb er ook iets van geleerd, namelijk dat je nooit met fractievoorzitters via Pexip moet vergaderen. Dat was geen succes, kan ik u melden!

Maar goed, ik wil in elk geval de Kamerambtenaren en de fractiemedewerkers ongelofelijk bedanken. Zij hebben ongelofelijk hard gewerkt. De mensen van de Facilitaire Dienst, de technische dienst, de bodes, de schoonmakers, de Griffie Plenair en de Dienst Verslag en Redactie kregen er in de afgelopen maanden heel veel werk bij. Heel veel dank daarvoor.

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

En ik zie drie journalisten op de publieke tribune: Lamyae Aharouay van NRC, Thomas van Groningen van BNR en Auke van Eijdsden van het Nederlands Dagblad. Fijn dat jullie er zijn. Ook jullie hebben hard gewerkt. Dat was ook niet makkelijk, omdat er op een gegeven moment bijna geen Kamerleden waren, dus jullie moesten op zoek gaan naar nieuws. Ik hoorde jullie ook op de radio klagen over het feit dat de Kamer niet vaak bij elkaar kwam. Maar volgens mij hebben jullie dat dubbel en dwars ingehaald, als ik al die podcasts beluister. Of hoe noem je dat ook alweer? Ik ben een beetje moe!

Nogmaals, heel veel dank. Ik zou zeggen: rust uit. Ik zie u graag in 2021 uitgerust en in goede gezondheid terug. Ook de minister van VWS en de premier moeten uitrusten. Rust uit, en hele mooie kerstdagen gewenst!

(Geroffel op de bankjes)